Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (šesti senat)

z dne 4. junija 2020*

„Predhodno odločanje – Varstvo potrošnikov – Direktiva 93/13/EGS – Člen 7(1) – Potrošniški kredit – Nadzor nad nepoštenostjo pogojev – Neobstoj odgovora potrošnika na tožbo – Obseg pristojnosti sodišča“

V zadevi C-495/19,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Sąd Okręgowy w Poznaniu (regionalno sodišče v Poznanju, Poljska) z odločbo z dne 14. maja 2019, ki je na Sodišče prispela 26. junija 2019, v postopku

Kancelaria Medius SA

proti

RN,

SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi M. Safjan, predsednik senata, C. Toader (poročevalka), sodnica, in N. Jääskinen, sodnik,

generalni pravobranilec: G. Pitruzzella,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Kancelaria Medius SA D. Woźniak, adwokat,

– za poljsko vlado B. Majczyna, agent,

– za madžarsko vlado M. Z. Fehér in R. Kissné Berta, agenta,

– za Evropsko komisijo N. Ruiz García in A. Szmytkowska, agenta,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

* Jezik postopka: poljščina.

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 7(1) Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288, in popravek v UL 2019, L 214, str. 25).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Kancelaria Medius SA in osebo RN glede terjatve, ki naj bi jo zadnjenavedena dolgovala na podlagi potrošniške kreditne pogodbe.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Člen 1(1) Direktive 93/13 določa:

„Namen te direktive je približati zakone in druge predpise držav članic o nepoštenih pogojih v pogodbah, sklenjenih med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom.“

4 Člen 2(b) in (c) te direktive pojma „potrošnik“ in „prodajalec ali ponudnik“ opredeljuje tako:

„(b) ‚potrošnik‘ pomeni vsako fizično osebo, ki v pogodbah, zajetih s to direktivo, deluje za namene, ki so izven njene poslovne ali poklicne dejavnosti;

(c) ‚prodajalec ali ponudnik‘ pomeni fizično ali pravno osebo, ki v pogodbah, zajetih s to direktivo, deluje za namene, ki sodijo v okvir njene poslovne ali poklicne dejavnosti, bodisi na javnopravnem bodisi zasebnopravnem področju.“

5 Člen 3(1) navedene direktive določa:

„Pogodbeni pogoj, o katerem se stranki nista dogovorili posamično, velja za nepoštenega, če v nasprotju z zahtevo dobre vere v škodo potrošnika povzroči znatno neravnotežje v pogodbenih pravicah in obveznostih strank.“

6 Člen 6(1) direktive določa:

„Države članice določijo, da nepošteni pogoji, uporabljeni v pogodbi, ki jo s potrošnikom sklene prodajalec ali ponudnik, kakor je določeno z nacionalnim pravom, niso zavezujoči za potrošnika in da pogodba še naprej zavezuje obe stranki na podlagi teh pogojev, če je nadaljnji obstoj mogoč brez nedovoljenih nepoštenih pogojev.“

7 Člen 7(1) Direktive 93/13 določa:

„Države članice zagotovijo, da v interesu potrošnikov in konkurentov obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nepoštenih pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki.“

Poljsko pravo

8 Člen 339 Kodeks postępowania cywilnego (zakonik o civilnem postopku) določa:

„1. Sodišče izda zamudno sodbo, če tožena stranka ni prišla na obravnavo oziroma je prišla, vendar na obravnavi ni sodelovala.

2. V tem primeru se šteje, da so trditve tožeče stranke v tožbi ali procesnih vlogah, vročenih toženi stranki pred obravnavo, glede dejanskega stanja točne, razen če vzbujajo utemeljen dvom ali so podane s ciljem obiti zakon.“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

9 Kancelaria Medius, družba s sedežem v Krakovu (Poljska), ki ponuja storitve izterjave dolgov, je pri Sąd Rejonowy w Trzciance (okrožno sodišče v Trzcianki, Poljska) proti osebi RN vložila tožbo, s katero je zahtevala plačilo zneska v višini 1231 poljskih zlotov (PLN) (približno 272 EUR), skupaj z obrestmi, na podlagi domnevne potrošniške kreditne pogodbe, ki jo je oseba RN sklenila z družbo Kreditech Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (družba z omejeno odgovornostjo), ki je banka s sedežem v Varšavi (Poljska) in pravna prednica družbe Kancelaria Medius.

10 Ta družba je v utemeljitev tožbe posredovala kopijo okvirne pogodbe, na kateri ni podpisa osebe RN, in dokumente, ki potrjujejo, da je bila z njeno pravno prednico sklenjena pogodba o prenosu terjatve.

11 Sąd Rejonowy w Trzciance (okrožno sodišče v Trzcianki) je sklenilo, da dokumenti in dokazi, ki jih je predložila družba Kancelaria Medius, ne dokazujejo obstoja zadevne terjatve. Čeprav oseba RN ni odgovorila na tožbo, je sodišče izdalo zamudno sodbo, s katero je tožbo zavrnilo.

12 Družba Kancelaria Medius je zoper sodbo Sąd Rejonowy w Trzciance (okrožno sodišče v Trzcianki) vložila pritožbo pri Sąd Okręgowy w Poznaniu (regionalno sodišče v Poznanju, Poljska), in navedla, da bi moralo to sodišče na podlagi člena 339(2) zakonika o civilnem postopku odločiti le na podlagi dokumentov, ki mu jih je predložila.

13 Predložitveno sodišče, ki odloča o tej pritožbi, je navedlo, prvič, da se v poljskem pravu postopkovna pravila za zamudno sodbo uporabljajo tudi v postopkih, ki so jih prodajalci ali ponudniki sprožili zoper potrošnike.

14 Drugič, navaja, da so bili v obravnavanem primeru pogoji za izdajo zamudne sodbe izpolnjeni v skladu s členom 339 zakonika o civilnem postopku, saj tožena stranka po tem, ko ji je bila tožba pravilno vročena, ni odgovorila na tožbo, in pojasnjuje, da se na podlagi člena 139 tega zakonika tako imenovana „nadomestna“ vročitev šteje za izvršeno, če stranka ni prevzela pošte, o kateri jo je sodišče obvestilo, čeprav bi to lahko storila.

15 V teh okoliščinah to sodišče dvomi o skladnosti nacionalne določbe, kot je člen 339(2) zakonika o civilnem postopku, z ravnjo varstva potrošnikov, ki se zahteva z Direktivo 93/13, med drugim glede obveznosti sodišča, da po uradni dolžnosti preuči morebitno nepoštenost pogojev v pogodbi, ki je bila sklenjena s potrošnikom.

16 Z besedilom člena 339(2) zakonika o civilnem postopku naj bi se namreč od sodišča zahtevalo, da zoper potrošnika izda zamudno sodbo, v kateri naj bi bilo dejansko stanje določeno le na podlagi trditev tožeče stranke, v obravnavanem primeru prodajalca ali ponudnika, ki naj bi bile domnevno resnične, razen če vzbujajo „utemeljene dvome“ oziroma če sodišče meni, da so bile te trditve „navedene s ciljem obiti zakon“. Iz tega naj bi izhajalo, da bolj kot so informacije, ki jih predloži prodajalec ali ponudnik, pomanjkljive, manj verjetno je, da bi imelo sodišče „utemeljene dvome“.

17 Predložitveno sodišče opozarja na sodno prakso Sodišča, zlasti na sodbi z dne 13. septembra 2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, točki 40 in 57), in z dne 3. aprila 2019, Aqua Med (C-266/18, EU:C:2019:282, točka 47), v skladu s katero morajo nacionalne določbe spoštovati načelo enakovrednosti in pravico do učinkovitega pravnega sredstva potrošnika, kakor je določena v členu 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. Čeprav je bilo načelo enakovrednosti z določbami člena 339(2) zakonika o civilnem postopku, ki se uporablja za vse nacionalne civilne postopke,

spoštovano, se predložitveno sodišče sprašuje o zahtevi po pravici do učinkovitega pravnega sredstva, če nacionalno sodišče ni imelo možnosti, da bi po uradni dolžnosti preučilo nepoštenost pogodbenih pogojev.

18 Tako naj bi bilo v obravnavanem primeru glede sodbe na prvi stopnji, s katero bi bilo treba na podlagi člena 339(2) zakonika o civilnem postopku ugoditi predlogom tožeče stranke, ne da bi sodišče lahko preverilo obstoj in vsebino pogodbe.

19 V teh okoliščinah je Sąd Okręgowy w Poznaniu (regionalno sodišče v Poznanju) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 7(1) Direktive [93/13] razlagati tako, da nasprotuje procesnim določbam, na podlagi katerih lahko sodišče izda zamudno sodbo, utemeljeno izključno s trditvami tožeče stranke, navedenimi v tožbi, pri čemer mora te trditve šteti za resnične, če se tožena stranka – potrošnik, ki je ustrezno obveščena o datumu obravnave, ne odzove na vabilo in se ne brani?“

Vprašanje za predhodno odločanje

20 Glede dopustnosti tega predloga za sprejetje predhodne odločbe je treba najprej navesti, da iz pisnega stališča poljske vlade izhaja, da v nasprotju z razlago predložitvenega sodišča dokaz o obstoju terjatve ne spada na področje Direktive 93/13, in da bi moralo to sodišče, ki odloča o pritožbi, odločiti, ne da bi uporabilo določbe o zamudni sodbi, saj rešitev zadeve v glavni stvari ni odvisna od odgovora na zastavljeno vprašanje in torej to vprašanje ni upoštevno.

21 Glede tega je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča velja, da v okviru sodelovanja, ki je na podlagi člena 267 PDEU vzpostavljeno med njim in nacionalnimi sodišči, le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločitev, ob upoštevanju posebnosti zadeve presodi potrebo po predhodni odločbi, da bi lahko izdalo sodbo, in tudi upoštevnost vprašanj, ki jih postavi Sodišču. Zato je Sodišče načeloma dolžno odločiti, če se postavljena vprašanja nanašajo na razlago prava Unije (sodba z dne 20. septembra 2017, Andriciuc in drugi, C-186/16, EU:C:2017:703, točka 19 in navedena sodna praksa).

22 Iz tega sledi, da za vprašanja o razlagi prava Unije, ki jih postavi nacionalno sodišče v pravnem in dejanskem okviru, za katerega opredelitev je samo odgovorno in katerega pravilnost ni predmet presoje Sodišča, velja domneva upoštevnosti. Predlog nacionalnega sodišča Sodišče lahko zavrže le, če je očitno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali predmetom spora v postopku v glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, da bi lahko na zastavljena vprašanja dalo koristne odgovore (sodba z dne 19. septembra 2019, Lovasné Tóth, C-34/18, EU:C:2019:764, točka 40 in navedena sodna praksa).

23 V obravnavani zadevi pa iz spisa, ki je bil predložen Sodišču, ni očitno razvidno, da položaj v obravnavani zadevi ustreza enemu od teh primerov. Natančneje, iz predložitvene odločbe izhaja, da mora pritožbeno sodišče presoditi, ali je prvostopenjsko sodišče s tem, da je zavrnilo tožbo prodajalca ali ponudnika z obrazložitvijo, da na podlagi dokumentov, ki jih je imelo na voljo, ni bilo mogoče preveriti, ali je terjatev temeljila na nepoštenih pogojih v smislu Direktive 93/13, napačno uporabilo pravo.

24 Poleg tega se v skladu s členom 1(1) in členom 3(1) Direktive 93/13 ta direktiva uporablja za pogodbene pogoje, sklenjene med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, o katerih se stranki nista dogovorili posamično (sodba z dne 7. novembra 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 in C-483/18, EU:C:2019:930, točka 51 in navedena sodna praksa).

25 Ker, kot izhaja iz navedb predložitvenega sodišča, spor o glavni stvari poteka med ponudnikom in potrošnikom glede domnevne trditve v zvezi s terjatvijo, ki izhaja iz potrošniške kreditne pogodbe, katere besedilo je standardizirano, lahko torej ta spor spada na področje uporabe Direktive 93/13.

26 Zato je ta predlog za sprejetje predhodne odločbe dopusten.

27 Predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 7(1) Direktive 93/13 razlagati tako, da nasprotuje razlagi nacionalne določbe, ki naj bi sodišču, ki odloča o tožbi, ki jo je ponudnik vložil zoper potrošnika in ki spada na področje uporabe te direktive, in ki je odločilo z zamudno sodbo, ker ta potrošnik ni prišel na obravnavo, na katero je bil vabljen, nalagala, naj sprejme potrebne pripravljalne ukrepe, da bi po uradni dolžnosti preučilo nepoštenost pogodbenih pogojev, na podlagi katerih je prodajalec ali ponudnik utemeljil svoj zahtevek, kadar to sodišče dvomi o nepoštenosti teh pogojev v smislu te direktive, in ki naj bi navedenemu sodišču nalagala, naj odloči na podlagi trditev prodajalca ali ponudnika, ki jih mora šteti za resnične.

28 Najprej je treba spomniti, da v skladu s členom 2(b) Direktive 93/13 pojem „potrošnik“ v smislu te direktive pomeni „vsako fizično osebo, ki v pogodbah, zajetih s to direktivo, deluje za namene, ki so izven njene poslovne ali poklicne dejavnosti“. Pojem „prodajalec ali ponudnik“ je opredeljen v točki (c) tega člena, in sicer „pomeni fizično ali pravno osebo, ki v pogodbah, zajetih s to direktivo, deluje za namene, ki sodijo v okvir njene poslovne ali poklicne dejavnosti, bodisi na javnopravnem bodisi zasebnopravnem področju“.

29 Dalje, člen 7(1) Direktive 93/13 določa, da države članice zagotovijo, da v interesu potrošnikov in konkurentov obstajajo ustrezna in učinkovita sredstva za preprečevanje nadaljnje uporabe nepoštenih pogojev v pogodbah, ki jih s potrošniki sklenejo prodajalci ali ponudniki.

30 Sodišče je v svoji ustaljeni sodni praksi poudarilo naravo in pomen javnega interesa, ki je varstvo potrošnikov, ki so v primerjavi s prodajalci ali ponudniki v podrejenem položaju glede pogajalske sposobnosti in ravni obveščenosti, zaradi česar privolijo v pogoje, ki jih je predhodno sestavil prodajalec ali ponudnik, ne da bi lahko vplivali na njihovo vsebino (glej v tem smislu sodbi z dne 3. aprila 2019, Aqua Med, C-266/18, EU:C:2019:282, točki 27 in 43, ter z dne 11. marca 2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, točka 23).

31 Sodišče je tako pojasnilo, da je varstvo, ki ga Direktiva 93/13 daje potrošnikom, razširjeno na primere, v katerih potrošnik, ki je s prodajalcem ali ponudnikom sklenil pogodbo, ki vsebuje nepošteni pogoj, ne uveljavlja, prvič, tega, da ta pogodba spada na področje uporabe te direktive, in drugič, nepoštenosti tega pogoja, bodisi ker ne pozna svojih pravic bodisi ker ga od uveljavljanja teh pravic odvračajo stroški, ki bi nastali zaradi sodnega postopka (sodba z dne 17. maja 2018, Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen, C-147/16, EU:C:2018:320, točka 32 in navedena sodna praksa).

32 Sodišče je sicer tako že večkrat in ob upoštevanju zahtev iz člena 6(1) in člena 7(1) Direktive 93/13 navedlo, kako mora nacionalno sodišče zagotavljati varstvo pravic, ki jih imajo potrošniki iz te direktive, vendar še vedno velja, da pravo Unije načeloma ne uvaja harmonizacije postopkov, ki se uporabljajo za preučitev domnevne nepoštenosti pogodbenega pogoja, in da ti torej spadajo v notranji pravni red držav članic, vendar le, če niso manj ugodni od tistih, ki urejajo podobne položaje v nacionalnem pravu (načelo enakovrednosti), in se z njimi zagotavlja učinkovito sodno varstvo, kot ga določa člen 47 Listine o temeljnih pravicah (sodbi z dne 31. maja 2018, Sziber, C-483/16, EU:C:2018:367, točka 35, in z dne 3. aprila 2019, Aqua Med, C-266/18, EU:C:2019:282, točka 47).

33 V zvezi z načelom enakovrednosti je treba poudariti, da Sodišče nima na voljo nobenega elementa, ki bi vzbujal dvom o skladnosti nacionalne ureditve iz postopka v glavni stvari s tem načelom.

34 Glede načela učinkovitega sodnega varstva je treba spomniti, da je treba vsak položaj, v katerem se zastavi vprašanje, ali neka nacionalna postopkovna določba onemogoča ali pretirano otežuje uporabo prava Unije, preučiti ob upoštevanju položaja te določbe v celotnem postopku ter poteka postopka in njegovih posebnosti pred različnimi nacionalnimi sodišči. Vendar posebne lastnosti postopkov ne smejo biti element, ki lahko ogroža pravno varstvo, ki ga morajo imeti potrošniki na podlagi določb Direktive 93/13 (glej v tem smislu sodbo z dne 21. aprila 2016, Radlinger in Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, točka 50 in navedena sodna praksa).

35 V zvezi s tem je Sodišče presodilo, da ob neobstoju učinkovitega nadzora nad morebitno nepoštenostjo pogodbenih pogojev v zadevni pogodbi ni mogoče zagotoviti spoštovanja pravic, priznanih z Direktivo 93/13 (sodba z dne 13. septembra 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, točka 62 in navedena sodna praksa).

36 Namreč, Sodišče je, da bi zagotovilo varstvo, ki je cilj navedene direktive, v zadevi, ki se je prav tako nanašala na postopek izdaje zamudne sodbe, poudarilo, da je mogoče neenakost med potrošnikom in podjetjem odpraviti le z aktivnim posredovanjem zunaj kroga pogodbenih strank (glej v tem smislu sodbo z dne 17. maja 2018, Karel de Grote Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen, C-147/16, EU:C:2018:320, točka 28 in navedena sodna praksa).

37 Tako mora nacionalno sodišče na prvem mestu in v skladu z usklajeno sodno prakso po uradni dolžnosti preizkusiti nepoštenost pogodbenega pogoja, ki spada na področje uporabe Direktive 93/13, in tako izravnati neravnovesje med potrošnikom in prodajalcem ali ponudnikom, in to takoj, ko ima za to potrebne pravne in dejanske elemente (sodba z dne 11. marca 2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, točka 26 in navedena sodna praksa).

38 Na drugem mestu mora imeti nacionalno sodišče, ki odloča o sporu med ponudnikom ali prodajalcem in potrošnikom, če ni navedenih pravnih in dejanskih elementov, možnost, da po uradni dolžnosti sprejme nujne pripravljalne ukrepe, da se ugotovi, ali pogoj iz pogodbe, o kateri poteka spor pred njim, spada na področje uporabe Direktive 93/13 (glej v tem smislu sodbo z dne 11. marca 2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, točki 36 in 37 ter navedena sodna praksa).

39 V obravnavanem primeru iz elementov spisa, ki je bil predložen Sodišču, izhaja, da mora v postopku izdaje zamudne sodbe iz postopka v glavni stvari sodišče, pri katerem je tožeča stranka vložila tožbo, če tožena stranka ne odgovori na tožbo in ne pristopi k naroku, odločiti na podlagi trditev o dejstvih, ki jih navaja tožeča stranka, za katere velja domneva, da so točne, razen če vzbujajo utemeljen dvom ali so podane z namenom obiti zakon.

40 V zvezi s tem iz sodne prakse, navedene v točkah od 36 do 38 te sodbe, izhaja, da mora sodišče, ki odloča o sporu glede potrošniške kreditne pogodbe, kljub temu, da potrošnik ni odgovoril na tožbo in ni pristopil k naroku, sprejeti nujne pripravljalne ukrepe, da preveri morebitno nepoštenost pogojev, ki spadajo na področje uporabe Direktive 93/13, da bi se potrošniku zagotovilo varstvo njegovih pravic iz te direktive.

41 Sodišče je sicer pojasnilo, da bi bili, če bi morala nacionalna sodišča na podlagi Direktive 93/13 prezreti ali prekoračiti meje predmeta spora, ki so določene v predlogih in tožbenih razlogih strank, lahko kršeni načelo dispozitivnosti, ki ga navaja tudi madžarska vlada v pisnem stališču, in načelo *ne ultra petita* (glej v tem smislu sodbo z dne 11. marca 2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, točka 31).

42 Vendar gre v obravnavanem primeru za preverjanje le tistih pogodbenih pogojev, s katerimi je ponudnik, ki je sprožil sodni postopek, utemeljil svoj zahtevek in ki so zato predmet spora.

43 Predložitveno sodišče namreč navaja, da nima pogodbe, ki je podlaga sporne terjatve in ki sta jo podpisali obe stranki pogodbe, ampak ima le kopijo okvirne pogodbe, ki ne vsebuje podpisa tožene stranke.

44 Ugotoviti je treba, da se na podlagi člena 3(1) Direktive 93/13 ta direktiva sicer uporablja za pogodbene pogoje, o katerih se stranki nista dogovorili posamično, kar med drugim vključuje tipske pogodbe, vendar ni mogoče šteti, da sodišče „razpolaga z dejanskimi in pravnimi elementi“ v smislu navedene sodne prakse zgolj zato, ker je seznanjeno s kopijo okvirne pogodbe, ki jo je uporabil ta prodajalec ali ponudnik, ne da bi navedeno sodišče imelo listino, iz katere izhaja, da sta stranki spora, ki poteka pred njim, sklenili pogodbo (glej v tem smislu sodbo z dne 7. novembra 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 in C-483/18, EU:C:2019:930, točka 64).

45 Zato načeli dispozitivnosti in *ne ultra petita* ne nasprotujeta okoliščini, da nacionalno sodišče od tožeče stranke zahteva, naj predstavi vsebino dokumenta ali dokumentov, ki so podlaga za njen zahtevek, saj ta zahtevek le zagotavlja dokazni okvir postopka (sodba z dne 7. novembra 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 in C-483/18, EU:C:2019:930, točka 68).

46 Iz tega izhaja, da pravice do učinkovitega sodnega varstva ni mogoče zagotoviti, če nacionalno sodišče, ki odloča o sporu med prodajalcem ali ponudnikom in potrošnikom, ki spada na področje uporabe Direktive 93/13, kljub temu, da se zadnjenavedeni ne brani, nima možnosti preveriti pogodbenih pogojev, s katerimi je prodajalec ali ponudnik utemeljil svoj zahtevek, če to sodišče dvomi o poštenosti teh pogojev. Če mora to sodišče na podlagi nacionalne določbe kot resnične upoštevati dejanske trditve ponudnika ali prodajalca, aktivnega posredovanja tega sodišča, ki se zahteva z Direktivo 93/13 za pogodbe, ki spadajo na njeno področje uporabe, praktično ni.

47 Nacionalna sodišča so pri uporabi nacionalnega prava to pravo dolžna razlagati kar najbolj ob upoštevanju besedila in namena Direktive 93/13, da bi se dosegel v njej določeni rezultat (sodba z dne 17. maja 2018, Karel de Grote Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen, C-147/16, EU:C:2018:320, točka 41 in navedena sodna praksa).

48 Zato mora predložitveno sodišče, če ugotovi, da nacionalna določba, kakršna je člen 339(2) zakonika o civilnem postopku, sodišču, ki izda zamudno sodbo na podlagi tožbe prodajalca ali ponudnika, preprečuje, da sprejme pripravljalne ukrepe, na podlagi katerih lahko po uradni dolžnosti izvede nadzor nad pogoji, ki izhajajo iz te direktive in so predmet spora, preveriti, ali je mogoče predvideti razlago, ki je v skladu s pravom Unije, z izjemami, kot so „utemeljeni dvomi“ ali „obidenje zakona“, ki sta določeni v navedenem členu 339(2), če ta razlaga sodišču, ki izda zamudno sodbo, dopušča, da sprejme nujne pripravljalne ukrepe.

49 V zvezi s tem je treba spomniti, da morajo nacionalna sodišča ob upoštevanju vseh pravil nacionalnega prava in v skladu z metodami razlage, ki jih to pravo priznava, odločiti, ali in v kolikšnem obsegu je nacionalno določbo, kot je člen 339 zakonika o civilnem postopku, mogoče razlagati v skladu z Direktivo 93/13, ne da bi prišlo do *contra legem* razlage te nacionalne določbe (glej po analogiji sodbo z dne 17. aprila 2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, točka 71 in navedena sodna praksa).

50 Sodišče je poleg tega odločilo, da obveznost skladne razlage vključuje obveznost nacionalnih sodišč, da po potrebi spremenijo ustaljeno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji direktive (sodba z dne 17. aprila 2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, točka 72 in navedena sodna praksa).

51 Nacionalna sodišča morajo – če nacionalne ureditve ni mogoče razlagati in uporabiti tako, da bi bila ta v skladu z zahtevami Direktive 93/13 – po uradni dolžnosti preizkusiti, ali so določila, o katerih sta se stranki dogovorili, nepoštena in ali lahko zato sprejmejo nujne pripravljalne ukrepe, pri čemer po potrebi ne uporabijo nacionalnih določb in nacionalne sodne prakse, ki bi nasprotovale takemu preizkusu (glej v tem smislu sodbo z dne 7. novembra 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 in C-483/18, EU:C:2019:930, točka 76 in navedena sodna praksa).

52 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba člen 7(1) Direktive 93/13 razlagati tako, da nasprotuje nacionalni določbi, ki sodišču, ki odloča o tožbi, ki jo je vložil ponudnik ali prodajalec proti potrošniku in ki spada na področje uporabe te direktive, ter ki je izdalo zamudno sodbo, ker ta potrošnik ni prišel na obravnavo, na katero je bil vabljen, preprečuje, da sprejme nujne pripravljalne ukrepe, da bi po uradni dolžnosti preizkusilo nepoštenost pogodbenih pogojev, s katerimi je tožeča stranka utemeljila svojo tožbo, kadar to sodišče dvomi o poštenosti teh pogojev v smislu te direktive.

Stroški

53 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (šesti senat) razsodilo:

Člen 7(1) Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah je treba razlagati tako, da nasprotuje nacionalni določbi, ki sodišču, ki odloča o tožbi, ki jo je vložil ponudnik ali prodajalec proti potrošniku in ki spada na področje uporabe te direktive, ter ki je izdalo zamudno sodbo, ker ta potrošnik ni prišel na obravnavo, na katero je bil vabljen, preprečuje, da sprejme nujne pripravljalne ukrepe, da bi po uradni dolžnosti preizkusilo nepoštenost pogodbenih pogojev, s katerimi je tožeča stranka utemeljila svojo tožbo, kadar to sodišče dvomi o poštenosti teh pogojev v smislu te direktive.

Podpisi